

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S.

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Pomen organizacije.

Že večkrat smo pisali o pomenu organizacije, kaj je ona in kakšne koristi prinaša. In moramo to že zopet in zopet pisati. Težko je nekaterim tovarišem dopovedati in obrazložiti, še težje pa jih je prepričati, da dandanes treba gledati ne samo na sebe in potem potop, nego za celokupnost in borbo.

V Sloveniji sami šteje »Udruženje« nekaj nad 10.000 organiziranih članov. To je armada. In če bi vsi ti člani vsaj večinoma delovali za organizacijo in jo ščitili pred vsakojakimi neodgovornimi tipi, ki se zaletavajo pod to ali ono krinko v njo in jo blatijo, bi bil hitro konec tistih razdiralnih metod. Če bi vsi ti organizirani člani imeli naročen svoj list »Vojni invalid«, bi ta list ne izhajal na 4 straneh, pa tudi ne 14-dnevno, nego bi bil list, ki bi zadovoljeval člana v vsakem oziru.

O neorganiziranih invalidih, ki se jim ne zdi vredno biti član »Udruženja« niti ne govorim. Tem se smili en ubogi dinarček mesečno. Ti ne poznajo svojega bližnjega in jim je malo mar, kaj je z njim, poznajo le sami sebe in so samemu sebi vse.

A član organizacije je pa vendar le navezan, da gleda tudi na svojega bližnjega in zato v organizaciji velja geslo: Vsi za enega, eden za vse. Verjamem, da bi tisto »vsi za enega«, tak neorganizirani invalid že sprejel, posebno če bi tista beseda »enega« pomenila njega. Nikako pa ne pristaja na ono drugo »eden za vse«. Tu on, kot egoist ne videč nobenih koristi za sebe, čeravno so tudi tu koristi, indirektno namreč, pa tudi direktne. In zato mu ni do gesla »eden za vse«.

Ko se hodi tako okrog po podružnicah, se v vsakem kraju naleti na različna mnenja, oziroma nazore. Invalid, če mu je potreba kaj doseči, poizvedeti, narediti, se organizira in plačuje tisti dinar mesečne članarine sicer redno, a predno ga da iz rok, ga bogve kolikokrat obrne. Ali ko se izvrši tisto njegovo zahtevanje, ko doseže kar je hotel, ali pa tudi če ne doseže, tedaj je prispevanje ubogega dinarčka že nerodno in nekega dne kar — izostane. Tako se sedaj, ko se vrše prevedbe (ko pošilja so-

dišče odločbe) člani izogibajo plačevanju članarine. Zdi se jim, da so sedaj dosegli vse in da nimajo ničesar več pričakovati. In zato jim organizacija ni potrebna. Kaj bom nosil tisti dinar tja, ko pa ni potreba in ga je — škoda. Tako se sliši iz ust takih invalidov. Ali če bi pokadil mesečno tri ali štiri cigarete manje, pa bi se, bogme niti ne poznalo pljučam, da je štiri cigarete manje, a dinar za organizacijo bi pa le bil.

So pa tudi člani, ki mislijo, da sedaj, ko so organizirani, morajo dobiti vse, kar si izmislijo in kar je zapisano v invalidskem zakonu. Prav nič se ne vprašajo, kdo bo tisto naredil, da se doseže. K večjemu povedo, da organizacija. Ali, kdo je to organizacija? Ali je to nekakšno vsemogočno bitje, ki naredi, kakor si član želi? Ne, organizacija je vsak posamezen član, združen v eno skupino z določenimi cilji in idejami in delovanjem. Moč in volja vsakega posameznega člana združena v eno močno skupino, v armado, torej v organizacijo, je tista sila, ki naredi to, kar pričakuje vsak posameznik in vsi skupaj. Mogočnost organizacije je torej odvisna od članstva. Funkcionarji, izvoljeni od članov, vrše intervencije in stavijo zahteve, ali če jih ne podpira članstvo, so take intervencije in zahteve slabe.

Naj si noben član ne misli, da je s tem, ako je preveden po invalidskem zakonu in dobiva tisto siromašno pokojnino — invalidnino zanj organizacija postala brezpomembna. Kaj pa druge stvari? Bolezni, invalidski domovi, ortopedske delavnice in tako dalje? Kaj pa zboljšanje invalidskega zakona? Ali se to doseže kar tako? Brez vsakega pritiska in agitacije in zahteve? O, saj se vidi, kako dolgo smo se morali boriti, povdarjam: b o r i t i, predno se je uzakonil invalidski zakon. In ko so se morali udati in nam ga dati, so dali slabega. Pa bi sedaj sami od sebe zboljšali, kar je slabega? Invalidske domove bi radi reducirali. Ortopedske delavnice zmanjšali. V službe nočejo sprejemati, četudi zakon to ukazuje. In kaj vem, kaj vse je, za kar se treba neprestano bojevati. Koliko prošelj, vprašanj prihaja na

Oblastni odbor, in treba jih je rešiti. Treba iti z njimi v urade posredovati, priporočati, pojasnjevati itd., da se ustreže prosilcu, da se pomaga onemu, ki mu pomoč gre, a mu je uradi ne dajo. In vse to treba delati, vse to treba vršiti.

So tudi takšni invalidi, ki se kesajo, da niso organizirani, ali pa so bili in so izstopili. Ako jih kaj zadene in si ne vedo drugače pomagati, da niso organizirani, tedaj obljublajo in se pridušajo — da se tako izrazim — da tega več ne store in da bodo odslej vedno zvesti člani. In zgodi se, da jim organizacija izposluje to, kar so hoteli, da jim pomaga. Zopet so dosegli svoje — in zopet jim je deveta briga organizacija. Saj je več ne bom potreboval, ki mislijo in zaostanejo s članarino in tako avtomatično odpadajo od organizacije.

Mnogo raznih takih dogodbic bi še lahko navedel. Ali naj omenim samo še one sorte invalidov, ki imajo pa čisto posebne težnje.

Najdejo se namreč med družbo, ki šteje 10.000 organiziranih članov in nekako 16.000 vseh invalidov v Sloveniji take sorte ljudje, ki jim ni nič dovolj. To so najrevnejši iz najrevnejših. Ne materialno, nego zdravstveno. Mor-da jim je pregledna komisija dala samo 20, 30, 50, 70, 90% invalidnine, ali kaj pregledni komisiji mar duševno stanje vojnih žrtev. Mnogim so vojne grozote šle tako na živce, da so jih popolnoma pretresle in so postali zato silno razburljivi, z vsem nezadovoljni. Nikdo jim ni po godu, nikogar ne trpe. Jaz take invalide najbolj pomilujem. Ali dogaja se, da se med invalidi najde ta ali oni človek, ki za svoje namene uporablja take invalide. Tak človek se loteva teh histerično zdelanih žrtev svetovne vojne. Njegov cilj je, razkopati kaj, ali pa se priboriti do kakšne funkcije. V njegovih mislih je noč in dan blagajna organizacije in kako priti do nje kot opolnomočen funkcionar, to je njegova največja skrb. To ni tako lahko. Zato treba najti tovariše, ki so z vsem nezadovoljni, jih pripraviti, jih naščuvati, da začno rovariti zoper odbore in posamezne funkcionarje in jih dolžiti — previdno seveda, da bi ne prišli v konflikt s sodiščem, kjer bi ne mogli ničesar dokazati — vsakovrstnih zlorup, protekcij

LISTEK.

I v. Vuk:

Skozi okno vlaka...

(Mimobežni vtisi in epizode z mojega potovanja.)

(Konec.)

Uslužni čolnarji in lastniki motorjev so me kar obdali. Odločil sem se za motorni čoln.

Še se nisem prav vkrcal, kar se pripelje drugi motorni čoln od Lokruma sem. In kdo se je vozil v njem? Kdo drugi kakor Zdravko, Ivan Celjski, Ivan Krški, France in gospa Marija.

»Kam«, kriče in mahajo.

»Na Lokrum«.

»Se ne spleča... Bili smo, pa ni nič.«

»Kje ste bili«, se oglasi čolnar. »Ali ste bili tam na oni strani, na južni?«

»Nismo.«

»Niste bili na Lokrumu«, je zamahnil čolnar z roko.

»Kako da ne«, se je oglašil Zdravko. »Kaj to ni Lokrum?« Pokazal je z roko otok.

»Je«, je potrdil čolnar.

»No, in...«

»Lokruma niste videli«, je odgovoril kratko čolnar.

»Hajd, gospod, odrinemo?«

»Odrinemo«, sem dejal. »Bom si pač nič poseb-

nega« ogledal sam.«

Motorni čoln je odrinil od brega.

»Hej, čakaj«, kriči Zdravko. »Tudi jaz grem. Bodi še enkrat.«

Čoln se je zasukal in pristal.

Zdravko in Ivan Celjski sta skočila v čoln.

»A drugi?«

»Jaz ne grem«, je odgovoril Ivan Krški. »Sem vse videl.«

»Gospa Marija?«

»Ne vem, zakaj sem vabil njo. Ali njena lica so tako gorela, kakor da si jih je namazala z večerno zarjo in oči žarele vzhlično.«

»Lokrum mi je nepozabljiv«, je dejala. Ali France, moj mož je utrjen. Sama pa ne grem.

France je potrdil in tako smo odpluli sami.

Ko sta mi pokazala, kje so bili prej izstopili, se je čolnar smejal.

»Gotovo se tu ne vidi nič«, je rekel. »Treba iti v grajski park in v grad.«

»Saj sta gospa Marija in Ivan Krški bila pri gradu? Pa ni nič, sta rekla.«

Ivan Celjski je zamahnil z roko.

»Dolgo ju ni bilo nazaj, to je res. Mi smo se utegnili celo okopati. Potem sta prišla. Ko pa sta prišla, pa nista vedela drugega povedati, kakor da ceste niso ravne, da gredo vedno gor in dol, gor in dol... Grad

pa, da je star.«

»Zdravko se je smejal, čolnar pa je dejal:

»To sta morala biti pri tisti trdnjavi tam gori.«

Pokazal je z roko na vrh. »Seveda tisti grad ni zanimiv.«

Zavili smo po stezi h gradu. Bil je to nekoč Benediktinski samostan. Sezidal ga je, kakor pripovedujejo, Rikard z levjim srcem, angleški kralj zvest svojji zaobljubi. Bežečega kralja je pri Dubrovniku zalotil vihar. V veliki stiski je obljubil, da na tistem mestu, kjer stopi njegova noga na suho zemljo, sezida cerkev. Rešil se je na otok Lokrum; izpolnil je obljubo in sezidal cerkev s samostanom in ga izročil benediktincem. Nadvojvoda Maksimilijan — poznejši nesrečni meksikanski cesar — je odvzel menihom samostan in ga preuredil v grad. Še sedaj se vidi po sobah, da so bile nekoč celice. Vsled krivične prilastitve Lokruma in samostana — pripoveduje pripovedka dalje — se je v habsburško rodbino naselila nesreča. Da odkupijo habsburžani svoj težki greh, so vrnili samostan — sedaj grad — cerkvi in dominikanci so se naselili tukaj. Sedaj, seve, je tu dečji dom ministrstva za socialno politiko.

»Ali njega ne bo pregnjala nesreča«, vpraša Zdravko.

»Ga že pregnaja. Budžet je zmanjšal.«

»To ministrstva ne boli«, pripomni Ivan Celjski.

»To boli narod.«

»Torej trpi za tuje grehe.«

in sploh nepravilnega delovanja. In najbolj zanimivo pri vsem tem je to, da niti od daleč ne morejo navesti vsaj nekaj konkretnih podatkov. Če se jih pozove, obmolknejo. Če se jih vpraša, zakaj ste proti temu ali onemu funkcionarju, jim zastane sapa in odgovore, ko si odpomorejo: odstopiti mora, ne zaupamo mu. In če se jih vpraša, zakaj mu ne zaupajo, je konec modrovanja in odgovore le, da mora odstopiti. In tako dalje...

Ti poslednji škodijo organizaciji največ. Dokazalo se je že, da so za organizacijsko delo nesposobni in člani sami so tega ali drugega takšnih ljudi sami odstranili, ko je bil funkcionar in jih več ne volijo. Ali vse to nič ne pomaga. Blagajna organizacije je svetla luč. K nji silijo, kakor večerne večje k petrolejki.

V našo obrambo.

Splošno je znano, kako slabo se izvaja vprašanje vojnih žrtev. Naša organizacija mora zasledovati vse prilike, da zastavlja svojo borbo kjer se da kaj izvojevati in da prepreči s svojim nastopom zlo, ki nam preti na vseh straneh.

Skrajno slabe pogoje za naš obstanek, nam ponuja vsako leto državni budžet. Če isti ne da zadostne denarne podlage, se pravica za pravico omejuje, ukinjujejo se naprave in invalidski zakon postaja zgolj tolažba.

Zopet smo pred novo budžetsko dobo. Če zasledujemo poročila se nam obeta slabo, vedno slabše. Spricho tega ne smemo prezirati važnega momenta, da nastopamo v obrambo, da rešimo kolikor se nam posreči.

Vsak naš član se mora te borbe zavedati in jo podpirati.

Oblastni odbor je ukrenil kolikor je že mogoče, pripravljen je naprej za vse momente. Vsa čast gre našim vojnim tovarišem, organiziranim pri Zvezi bivših vojakov svetovne vojne, ki nam ob vsaki važni priliki stojijo bratsko na strani in pomagajo v naši težavni borbi.

Tudi to pot so se izkazali, da stojijo z vso svojo močjo z nami ter so podpisali po svojem vodstvu skupno spomenico, ki smo jo izročili na razna merodajna mesta.

Našim članom objasnjujemo njeno vsebino, da bodo informirani o naši borbi in jo podpirali.

Ista se glasi:

SPOMENICA

Udruženja vojnih invalidov Oblastnega odbora v Ljubljani in Zveze bivših vojakov svetovne vojne v Ljubljani glede vprašanja vojnih žrtev.

Po splošnem zasledovanju in pretresovanju tega vprašanja ugotavljata gorinavedeni organizaciji skrajno slab položaj naših vojnih žrtev.

Raditega sta se odločili skupno poslati vladi, posebno pa ministru za socialno politiko g. dr. Andreju Gosarju spomenico z željo in nujno zahtevo, da se mizerno stanje naših vojnih žrtev zboljša. Pri svojem razmotrivanju sta ugotovili obe organizaciji sledeče nedostatke, ki rušijo mizerno vprašanje naših vojnih žrtev.

I. Novi invalidski zakon je napravil popolno centralizacijo kompetence o reševanju invalidskih pravic v ministrstvu socialne politike.

Zato je potreba vsakemu posameznemu članu in celi organizaciji delati na to, da se člani kolikor najbolj oklenejo organizacije, da so ji zvesti, požrtvovalni, da ne mislijo samo na danes in jutri, nego tudi v naprej. Organizacija je moč, s katero se doseže vse to in vse toliko, kakšno moč ona pokaže in predstavlja. Vsak član organizacije naj ščiti svojo organizacijo in jo brani. Za prestopke svojih funkcionarjev, ali pomote, ako so — ker kdor dela, se lahko zmoti, kdor ne dela, se ne more zmotiti — se na občnem zboru naredi obračun, zaupnica ali nezaupnica, svarilo ali pohvala in nikjer drugje in nikdo drug, nego članstvo. Članstvo funkcionarje voli, oni jih tudi odstavljajo.

Tovariši, če bomo delali tako, potem bo »Udruženje« mogočno in značilno.

Pokrajinskim oblastem se je odvzelo vsako pravo v tem smislu. Delokrog je postal preobilen, nastalo je nerazumevanje krajevnih potreb in pomoč je navezana na velike ovire. Naše vojne žrtve občutijo, da se jim iz centralnega mesta malo reši in ugodi. Raditega bi se izvajanje vprašanja vojnih žrtev preneslo v delokrog bodočih oblastnih skupščin, katerim naj se prepuste vsa sredstva iz dohodkov invalidskega davka dotične pokrajine.

II. Vsakoletni finančni zakon spreminja podlago siromašnosti, ki je pogoj pravic po invalidskem zakonu. Ako se pomisli na splošno budžetno štedenje, ki ga predvideva vlada obstoji nevarnost, da bo letošnji finančni zakon zopet spreminjal davčni cenzus, ki je pogoj siromašnosti, v škodo vojnih žrtev. Na ta način bi bil zopet odvzet marsikomu njegov že itak skromen pokojninski pripadek.

Zahtevamo, da ostane davčni cenzus vsaj na višini 30 Din neposrednega davka kakor ga predvideva sam invalidski zakon. Že sedaj veljavni letošnji finančni zakon je neopravičeno spremenil cenzus na 20 Din neposrednega davka. Neposredni davki se morajo ugotoviti natančno za vsako pokrajino posebej, ker imamo različne in neenake davščine.

III. Ker vlada veliko interesiranje za odkupnino invalidnine, je treba, da se sprejmejo v budžet zadostna sredstva, da se bodo mogle odkupnine v istini izplačevati.

IV. Invalidom obrtnim učencem v Sloveniji je popolnoma onemogočeno pri sedanjih razmerah doseči potrebno kvalifikacijo. Enoletna doba učenja, ki jo daje invalidski zakon, onemogočuje polaganje strokovnih izpitov pred obstoječimi obrtnimi zadrugami, ki so vezane na stari avstr. obrtni zakon, zato jih absolutno odklanjajo. Minister za socialno politiko, bi moral vsled tega po čl. 24. inval. zakona predpisati posebno invalidsko izpraševalno komisijo, kar pa kljub ponovnim prošnjam še sedaj ni storil. Mnogo invalidov težko čaka na prepotrebne izpite pa se nihče ne briga za nje. Vsled tega morajo biti seveda brez posla. Naše krajevne oblasti pri izdajanju koncesij za samostojni obrt popolnoma nič ne vpoštevajo olajšav po invalidskem zakonu in nihče jim zato ne da svoje avtoritete.

V. Službe so postale za invalide skoro popolnoma nedosegljive. Prepotrebni pravilnik za zaposlovanje invalidov, ki bi moral seveda dati kake olajšave v tem smislu, pri ministrstvu za

socijalno politiko noče iziti. Invalidski zakon obeta zgolj neko posredovanje borz dela, ki pa bodo z novim budžetom itak vse ukinjene. Vprašanje služb za invalide naj se vendar enkrat smoteno uredi.

VI. Narodni invalidski fond še ni izdal popolnoma nič v namene za katere je predviden. Vojne žrtve bi morale dobivati pomoč iz njega v orodju, obratne glavniče in posojila, povračilo zdravniških stroškov, obleko itd. Vse tozadevne prošnje ostanejo nerešene. Invalidsko združništvo, ki ga je udruženje podvzelo se niti najmanj ne podpira.

VII. Invalidski zavodi morajo imeti zadostne kredite. Noben potreben invalidski zavod se ne sme ukinjevati. Zdravilišče na Golniku mora vsled nezadostnih sredstev omejevati mesta za vojne invalide. Ta zavod, ki je bil zgrajen iz sredstev invalidskega denarja, to je Komisije za vračajoče se vojnike, služi danes po večini plačujočim neinvalidom.

Protezna delavnica v Ljubljani ima pre malo sredstev. Lani smo se morali boriti za zadostno število delavstva, da je mogla vsaj za silo izgotavljati in stvar se je s težavo nekoliko popravila. Kljub temu je še veliko zaostanka.

Brezpogojna potreba je, da letošnji proračun zasigura neomejeno funkcioniranje te delavnice.

Invalidski dom v Ljubljani se misli precej prikrajšati ali celo opustiti. Že lani se je invalidom v njem zmanjšala prehrana, tako da je postalo splošno tarnanje. Tudi pri oblačilih so bili znatno prikrajšani. Ta dom je zelo potreben, v njem naj bi se pa oskrbovale tudi sirote in invalidska ubožna deca v svrhu izobrazbe, ker jim invalidski zakon to predvideva. Invalidski dom za hiralce je treba podpreti z večjimi sredstvi. Način sprejemanja se mora spremeniti. Treba se je ozirati na onemoglost in del nezmožnost, ki se pojavlja vsled starosti v vedno večji meri. Skrajno brezbriznost kaže poslopje v Ljubljani na Mirju, zgrajeno iz sredstev Komisije za vračajoče se vojnike. Stoji že od l. 1920, nedograjeno tako, da je pričelo razpadati. Ni se prepustilo služiti invalidskemu namenu. Udruženje vojnih invalidov je prosilo zanj v zadružne namene, celo plačilo zanj je ponujalo. Toda nikakor ni moglo nič doseči, pušči se raje, da naprej propada.

VIII. Jako nepovoljne so zdravstvene razmere invalidov v Sloveniji. Bolnice zahtevajo plačilo, drugače odklanjajo. Uradni zdravniki se sploh protivijo brezplačnemu pregledovanju in pošiljajo račune. To vprašanje je treba vendar temeljito urediti v sporazumu z ministrom za narodno zdravje.

IX. Sodišča še sedaj niso izvršila prevedb in priznanj invalidskih prejemkov po zakonu. Toliko časa čakajo ljudje na borne pokojnine in sploh nič ne dobivajo. Treba je da stavi minister pravde sodiščem končni rok za izvršitev, drugače se zna vleči vprašanje v večnost.

X. Za izplačevanje invalidnin je treba na vsak način v budžetu zagotoviti primerni izredni kredit, da se vsled prepočasnega reševanja zaostale pokojnine vsaj po novem zakonu morejo tudi v prihodnji budžetski dobi izplačevati. Eventuelno naj se pa podaljša kredit sedanjega proračuna za gotovo dobo.

XI. Prvoinštančna sodišča pošiljajo obnove reduciranih invalidov, ki so popolnoma dokazani ne in sprejete v potrditev ministrstvu za socialno politiko. Obnove tam leže nerešene, kakor da bi se hotelo pravico zavlačevati. Kon-

»In za svojo neodločnost.«

Iz gradu so se vsipali otroci. Bilo jih je takrat nekaj okrog 120. Brez srajc, bosi, vsi zagoreli, veseli, živahni.

»Kdo li je tako srečen, da pride seme«, ugiblje Zdravko.

Vprašajmo.

Oskrbnika najdemo na vrtu.

»Koliko se plača za oskrbo?«

»Kako mislite«, premišlja oskrbnik.

»Namreč, kdo lahko pride sem?«

»Otroci uradnikov in revnih staršev in invalidov.«

»Ali je drago?«

»Ne stane nič. Plača ministrstvo.«

»To treba imeti že svojega zaščitnika pri ministrstvu.«

Oskrbnik je zmajal z glavo.

»Otroci so iz vseh krajev. Priglašajo se pri velikih županstvih in se vsake tri mesece menjajo. Tu protekije ni.«

Ne vem, ali sem mu verjel takrat, sedaj se mi zdi, da ne verjamem.

»Ali se lahko tudi da otroka za plačilo?«

»Ne... Za plačilo se ne sprejemajo.«

Tako je govoril. A pozneje sem čital v listih, da se sprejemajo tudi za plačilo.

Ogledali smo si vrt in park. Divja pomaranča je držala v svojem naročju lepo rumeno sadje. Nismo ga mogli doseči, dasi smo poskušali, ne oziraje se na strogo prepoved. Hudirja, saj smo iz severa, kjer ne rastejo

pomaranče. Limona je cvetela. Druga poleg nje jih je že ponujala. Fige so se spenjale ob steni. Lorber je zelenel ves košat. Rožičevo drevo, široko in visoko je kazalo z višave svoj sad — kakor fižol v širokem stročju —. Ob zidu je rasel moje velikosti visok kaktus. Mesnato široko listje je bilo, kakor lopate vodnega mlina. Zataknjeno eno v drugo je imel podobo futuristično naslikanega človeka. Stal je nepremično v tej fantastični obliki, kakor zakleto bitje, spremenjeno v kaktus. Dolgo smo stali pri njem in ga gledali. Dotaknil sem se cvetja, ki je poganjalo kar iz roba listja.

»Ne dotikaj se«, je vzkliknil Zdravko.

»Kaj pa je takega?«

»Bodike gredo za kožo. Ne spraviš jih zlepa ven.«

Hitro sem si otiral roko. Ali že so se zapile v kožo, da sem imel posla, preden sem jih odstranil vse.

»Zanimiva rastlina«, je majal z glavo Ivan Celjski.

»Gotovo je tu izvor futuristične umetnosti.«

Na enem iz širokih, sprešanih listov kaktusa je bilo z nožem vrezano: »Živio Radič.«

»Še na kaktus se je spravil«, je rekel Zdravko.

Nato je jel ogledovati rožiče na drevesu. Naenkrat pa je zapel:

»Fige, rožiče,

za mlade dekliče,

za stare babe pa lorber...«

»Bogme, vse je tu, kakor v pesmi.«

Ivan Celjski pa se je nenadoma nečesa spomnil:

»Torej... vse je pusto in nič posebnega ni. Poti so pa neravne, vse gredo gor in dol, gor in dol.«

»Da, da... Le počakaj. Povem jima, gospe Mariji in Ivanu Krškemu. Zares sta gledala Lokrum... Gor, dol, ... gor dol...«

V parku so rastle prave pomaranče... Cvetele so. Olike, bori raznovrstni... ciprese, oleandri belj in rdeči cele aleje... pušpanj, aloje in agave, ravne palme... tudi dateljeva. Samo da je sad bil kisel. Vkljub vsemu, je za dateljine še premalo vroče. Razne kakteje so stale ob potih... Šipek je cvetel, ali kakor mu pravimo mi: granatno jabolko.

In rožmarina?... Celo grmičevje, kakor pri nas brinja. Žive meje so po celem parku in vrtu iz njega. Krasne veje, košate. Vzeli smo si jih nekaj za spomin.

Zdravko se je razžalostil.

»Tako lep pomen ima pri nas... pesem ga opeva in dekle ga daje fantu... Tu pa je kakor brinja.«

»Rasti, rasti, rožmarin,

ti deviški drag spomin...«

»Kjer je vsega mnogo, tudi spomin mnogo ne velja«, sem dejal.

»Menda res,« si je obrisal ponarejene solze Zdravko. »Res pa je, da naša pesem tu zgubi ves svoj pomen.«

Mirta je pravkar cvetela. Natrgali smo nekaj cvetočih vej. Za spomin na rajski otok.

Tole vejo pa nesimo gospe Mariji, je svetoval Zdravko. »Naj ji bo za spomin od nas na pusti otok, kjer nič drugega ni, kakor steze gor in dol, gor in dol...«

Ogledali smo si še takozvano »mrtvo morje«. Je to globel, poleg parka v kateri je čista morska voda in mirna, kakor mrtva. Od tod tudi ime. Prihaja izpod

štativati je treba, da je za revizijo teh obnov edino kompetentno Višje invalidsko sodišče, ne pa ministrstvo za socialno politiko, ki ni nobena višja sodna inštanca. Zato naj se vse obnove pošiljajo nemudoma na pristojno mesto in rešijo.

Iz vsega tega se vidi dovolj jasno, da se vprašanje vojnih žrtev niti v eni točki, ki jih ima invalidski zakon ne izvaja popolno.

Leto za letom pa se slabša kakor da bi se hotelo sistematično uničevati. Raditega opozar-

jata obe podpisani organizaciji, da vlada vendar enkrat pokaže napredek v tem mizernem vprašanju, ker to želi cel narod, ki plačuje invalidske davke.

Udr. voj. inv. kraljevine SHS, oblastni odbor za ljubljansko in mariborsko oblast v Ljubljani.
Tajnik: Tome, I. r. Predsednik: Štefe, I. r.
Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne v Ljubljani.

Tajnik: Bonač, I. r. Predsednik: Colarič, I. r.

Po dejanjih se pozna ...

Skupina, ki se je v zadnjem času po Ljubljani precej nakričala in pri nepoučeni javnosti škodila na ugledu udruženja, je iztaknila dne 20. febr. t. l. »pri Mraku« res nekaj zelo modrega. Stvar itak nima smisla ali pomena, vendar pa tovarišem, ki se zanimajo za vsak pokret med našimi vrstami ne škodi, če se včasih malo nasmejijo.

Poslala je dokument ne vemo kam vse, med tem seveda tudi Oblastnemu odboru, ki nosi napis »Resolucija«.

V čudni slovenščini izzveni na koncu izrek, kakor ga sami imenujejo, ki je vreden, da se zamislimo v njega, zato ga prinašamo:

»H koncu protestiramo v novič da nas OO noče prepustiti k rednemu društvenemu delu, proti njegovemu postopku vobče in ponovno povdarjamo, da odbornike OO ne smatramo več za svoje sotovariše niti svoje člane ter da jim odrekamo vsako pravico v našem imenu kjerkoli nastopati. Mi brišemo odbornike O. O. za vedno iz svoje srede za to tudi nalagamo svojim pooblaščenecem, da nam ta izrek ponovno predlože k bodočemu izrednemu občenemu zboru, kjer ga ponovno potrdimo. Vsled tega Vas pozivamo, da ker niste in ne morete več biti člani našega udruženja odstopite in svoje posle izročite Središnemu odboru.« Konec.

Smeh sili človeka, ko prepisuje stavek za stavkom tako temeljito naštudirane »mežnarščine«.

Sedaj pa komentirajmo:

»nas noče prepustiti k rednemu delu.« Kdo pa postavlja odbornike k delu, ali članstvo, ali Oblastni odbor?

Izredni občni zbor ni razvezal starega Krajevnega odbora do konca preiskave, in zato ni izvolil drugega. In Središnji odbor je moral dati

to čast O. O., da se muči poleg svojega dela še s posli Krajevnega odbora. Preiskava noče biti končana in volja samega članstva še ne more priti do rezultata. Ali mar mislijo, da se Oblastni odbor njih boji, da ne skliče Krajevnega občnega zbora? Ko bo preiskava gotova ga bo takoj sklical prej pa ne, pa tudi če oni še stokrat protestirajo.

»Odbornike O. O. ne smatramo več za sotovariše niti za svoje člane.« Zares žalostno, če bi imeli odborniki O. O. veliko takih tovarišev, toda kdaj pa so bili odborniki O. O. njihovi člani? Naj bodo prepričani, da če imajo oni kako organizacijo, da sedanji odborniki O. O. ne bodo nikoli njeni člani.

»Odrekamo jim pravico v našem imenu kjerkoli nastopati.« Hvala lepa! Zakaj pa nimate potem toliko časti, da ne bi hodili po pomoč v Oblastni odbor. Toda nekaj Vaših podpisanih je že prišlo. Vendar pa vedite, da Vam O. O. pod temi pogoji niti več ne bo hotel nuditi zaščite. Kdor komu ne zaupa, bo vsaj imel toliko takta, da ga ne bo nadlegoval za kako posredovanje.

»Odbornike brišemo in jih bomo na občenem zboru brisali« (torej izključili).

Tako čast bomo imeli po izvršenem dolgotrajnem delu? Pričakujemo z vso zavestjo onega dne. Toda pomnite, da se izključitve vrše vedno z obtožbami in dokazi.

»Ker pa že niste več člani?? in tudi ne morete več biti?? zato odstopite.«

Škoda, da niste še pristavili in izročite vse skupaj nam (toda ne vsem, samo nekaterim izmed nas). Delegati ali ste slišali? Kaj boste Vi, mi smo mi?

Bomo videli no!

poslanci večine in po 1 poslanec od opozicije. Odbor odseka šteje 5 članov.

V oblastni odbor mariborske skupščine je izvoljenih tudi 5 odbornikov in 10 namestnikov, vsi člani večine. V odseke pa so se volili po 4 člani.

Oblastna skupščina v Zagrebu. Na otvoritveni seji so se stekli. Stepan Radič je ekspediral federalista dr. Hanžeka lastnoročno iz dvorane. V oblastnem odboru so sami člani Hrvaške seljačke stranke (radičevci).

Demisija estonske vlade. Ministrski predsednik Teemant je podal demisijo celokupnega kabineta. Vzrok je nesoglasje s parlamentom v vprašanju občinskih volitev.

Nemško-poljski spor. Vládni krogi stoje na stališču, da je sporazum glede trgovske pogodbe med Nemčijo in Poljsko mogoč le, ako se poprej uredi vprašanje izgonov nemških državljanov iz Poljske.

Konferenca Male antante. Zunanji minister dr. Perić je izjavl, da je med ministri Male antante prišlo do sporazuma, da se sestanek zunanjih ministrov Male antante to leto vrši prve dni aprila v Bratislavi.

Otvoritev spomladanskega zasedanja italijanske zbornice se je izvršila 23. februarja popoldan. Predsednik Caserlari je imel kratak govor, nakar je zbornica vzela na znanje odstop nekaterih fašističnih poslancev, ki so bili izključeni iz stranke.

Orjaška borba med Londonom in Moskvo. Anglija je izročila Rusiji protestno noto, dolžeč jo, da hujša Kitajce proti Angležom, ter ji očita kršenje sklenjenih pogodb z boljševiško propagando. Dobri odnosi med Rusijo in Anglijo so v nevarnosti in je možnost prekinitve diplomatskega razmerja. Ruska vlada pa obtožuje Anglijo, da se vtiče v notranje razmere Sovjetske Rusije in dela povsod proti Rusiji. Namestnik narodnega komisarja za zunanje zadeve, Litvinov je podal ostro izjavo. Rekel je med drugimi, da je že leta 1923 lord Curzon rekel, da bo sporočil Rusiji vsak primer, kadar misli London, da so Sovjeti kršili pogodbo. Doselej pa take pritožbe sploh še ni bilo iz Anglije. Rusija je celo predlagala, naj se preiščejo obtožbe, toda angleška vlada je ta predlog vedno odklonila.

Važna sprememba ameriške ustave? Zbornici je bil predložen predlog, po katerem se naj ameriška ustava spremeni v tem smislu, da sme biti predsednik Unije izvoljen le dvakrat zaporedoma, ako je prva predsedniška doba trajala vsaj dve leti. S tem zakonom upajo republikanci omogočiti zopetno izvolitev Coolidgea za predsednika Zedinjenih držav, čigar prva doba ni trajala polni dve leti. Sprememba ustave se mora takoj dostaviti vsem državam Unije.

Obtožba ministra notranjih zadev Maksimoviča. Radičevski klub je dvignil obtožbo proti ministru notranjih zadev Maksimoviču radi nasilja, ki se vrši z njegovo vednostjo. V nekaterih krajih so žandarji pri volitvah v oblastno skupščino hrvaške kmete strašno pretepali.

Naše gibanje.

Pozivljajo se sledeči invalidi in vojne vdove, kateri so podpisali resolucijo z dne 20. febr. 1927 v gostilni pri Mraku v Ljubljani, da se najkasneje do 10. marca 1927 pisмено izjavijo Oblastnemu odboru ako vstrajajo pri njenem besedilu, sicer bo udruženje postopalo napram njim s konsekvencami:

Franc Janežič 60%, Hrovat Jurij 70%, Franc Hitti 40%, Cengle 50%, Resnik Vinko 80%, Kostanjevec Martin 70%, Kesničar 20%, Jesenko Miljutin 70%, Debeljak Rudolf 50%, Dereani Marija, Kogoj Marija, Čelešnik Marija, Štut Marija, Dolhar, Marija, Mohorič Franc 60%, Češnovar Stanko 65%, Vodenik Josip 60%, Kozinc Anton 40% Božič Josip 50%, Anton Mlinar 40%, Fila Ivan 70%, Simončič Ivan 70%, Ribič Jernej 80%, Tobijas Ivan 50%, Vončina Joško 50%, Ahačič Anton 20%, Turk Leopold 50%, Trebušak Franc 70%, Robida Marija, Kranjc Ciril 90%, Rajgelj Franjo 60%, Bobjek ali Bobžek Ivan 40%, Ažnik Anton 60%, Kolar Rok 70%, Hrausky Alojzij, Šramelj Franc 60%, Nerat Josip 60%, Turk Ivan 80%, Švegelj Valentin 60%, Pleško Anton 70%, Močenik Anton 70% in Čebašek Jožef 40%.

Zaostale pokojnine. Mnogo tovarišev in tovarišic se obrača na udruženje z vprašanji, kdaj bodo dobili izplačane zaostale pokojnine iz prejšnjih let, to je za dobo pred 1. aprilom 1926. Marsikdo ima priznano s sodnim sklepom pokojnino za precej časa nazaj, pa je ne prejme.

Pokojnine se izplačujejo vedno v mejah državnega budžeta. Isti pa se določa za vsako leto posebej. Navadno imamo naš državni proračun veljaven vsako leto od 1. aprila do konca marca prihodnjega leta. Toliko časa obstoja ena proračunska doba. Vsak proračun obsega tudi postavke za invalidnine z dokladami. Ti zneski so predvideni nekako po izračunanem finančnem efektu na podlagi števil upravičencev za tisto leto.

Zato proračun ne obsega nikakih sredstev za drugo dobo, kakor za tisto leto. Nekoliko pač navadno predvideva tudi za zaostanke, to je za malenkostno.

Cetinjski kongres je konstatiral, da se dolguje na zaostalih invalidninah skupaj okoli 240 milijonov. Kdaj bodo izplačane je vprašanje. Vsako leto se proračun manjša in toliko časa ni upati, da bi vlada vstavila kako svoto za te zaostanke.

Iz tega vidijo naši tovariši in tovarišice, da se pokojnina lahko izplača le za dobo, za katero je predviden proračun. Ko proračun mine in prične veljati zopet nov, zapadejo vse postavke poprejšnjega.

Sedanji proračun bo minil 31. marca t. l. in kdor za letos ni nič prejemal, mu bo dotična pokojnina postala dolg. Ravnotako je za prejemke iz prejšnjih let na primer za leto 1925, 1924 in še prej. Ker so dotični proračuni zapadli, ne morejo dobiti dotični izplačane pokojnine za pretekla leta. Če bo prinesel kak bodoči državni proračun posebni kredit za zaostanke, potem se bo ves dolg lahko pokrnil. Ako pa upoštevamo naše razmere, da se povsod prikrajšuje, ni glede tega dosti upanja. Veliko je takih, katerih sodišča še niso prevedla na nove prejemke.

Tudi je mnogo reducirancev, za katere se na podlagi obnov že ve, da so bili neopravičeno reducirani. Vsled počasnega poslovanja bodo dotični imeli na dolgu precej pokojnine za nazaj in vprašanje je, kdaj se jim bo mogla izplačati.

Računovodstvo izplačuje vsakemu, ko prejme njegov pravomočni sodni sklep pokojnino ali pa samo razliko med staro in novo pokojnino za nazaj do 1. aprila 1926. Več ne more izplačati, ker traja, kakor smo pojasnili sedaj veljavna proračunska doba le za eno leto, t. j. do 1. IV. 1926 nazaj. Sodišča priznajo sicer dolžno pokojnino še iz prejšnjih let, toda vsled zapadlosti prejšnjih kreditov se je ne da izplačati. Iz tega je tudi jasno, da za kogar ne bo prišel pravomočni sklep do 31. III. 1927 na računovodstvo, se njegov zaostanek za to leto ne bo mogel več izplačati. Za to naj vsak sam skrbi, da izposluje pri pristojnem sodišču čimprejšno prevedbo.

Po dostavitvi sklepa o prevedbi teče 30-dnevni rok za pritožbo. Šele ko mine ta doba, postane sklep, ako se dotični ne pritoži, pravomočen. Poprej se sklepa ne pošlje računovodstvu in je izplačilo nemogoče.

Nekateri tovariši in tovarišice pošiljajo prejete sklepe udruženju naj izposluje izpla-

Politične beležke.

Otvoritev ljubljanske in mariborske oblastne skupščine. Dne 23. februarja t. l. so se po vsej državi sestale oblastne skupščine. S tem se je pričelo veliko delo na decentralizaciji uprave in za provedbo prave ljudske avtonomije. Oblastne skupščine, to so nekdanji deželni zbori. Za predsednika ljubljanske oblastne skupščine je bil izvoljen dr. Natlačen. Za podpredsednika g. Josip Gostinčar, in trije tajniki gg. Alojzij Peterlin, Hinko Lebingar in Ivan Majeršič. Za predsednika mariborske skupščine g. dr. Leskovar. Za podpredsednika Jakob Rajh iz Ljutomer. Za tajnike pa gg. Fr. Hrastelj, dr. Ivo Kečkeš in Alojzij Neudauer. Ker imajo poslanci SLS absolutno večino o obeh skupščinah ni noben poslanec druge stranke izvoljen.

Izvolil se je odbor iz pet odbornikov in 10 namestnikov, ki so vsi člani SLS, ker večina ni pristala, da bi se volilo po proporcii. V odseke se je volitev izvršila po proporcii in so v vsak odsek izvoljeni po 4

skale iz morja. In ko besni vihar na morju in se valovi penijo na mnogo metrov visoko in celo kakor vodeni, peneči jeziki sikajo skozi odprtino, ostane voda v mrtvem morju vedno mirna in tiha. Kakor svetnik poleg razbrzdanih strasti življenja...

Ko smo se vračali, nam je pokazal čolnar spomenik, ki je postavljen ob morju na Lokrumu, na njegovi severni strani. Tu se je zgodila katastrofa leta 1859. Bojna ladja »Triton«, ki je bila tu zasidrana, je zletela v zrak z vsem moštvom vred. Vnel se je namreč smodnik...

Ko smo se vrnili z Lokruma, je bil že večer... Treba na ladjo. V Split...

Ko sem se vkrcal, sem poiskal posteljo in legel. »Sedaj mi dajte mir.«

»Luna sije... Krasen pogled je na morje. Na krovu je tako idilčno...«

Gospa Marija me je hotela zvabiti iz postelje. »Videl sem že luno s krova in idilo na krovu. Spati hočem...«

Proti večeru drugega dne smo se izkrcali v Splitu. Še pri uličnih svetilkah smo gledali Dioklecijanovo palačo, v kateri stoji malone ves stari Split. Zakaj jutri pelje vlak v Ljubljano.

Kdor pa še ni videl Splita, Marjana in Trogira, naj si jih ogleda. Jaz sem že videl...

čilo. To se ne da storiti, ker priti mora na računovodstvo uradno od sodišča potrjen pravomočni sklep.

Doba do 31. marca t. l. je že kratka. Čakati pravomočnost se že več ne da. Za to se priporoča, da vsak dotični, ko prejme šele sedaj sklep, pri sodišču s podpisom izjavi, da se ne bo, ako je njegov sklep pravilen, pritožil. Na ta način postane njegov sklep lahko takoj izvršljiv in sodišče ga lahko takoj uradno odpošlje računovodstvu. Posebno je treba paziti na to, da je sklep pravilen, sicer pokojnine ne izplačajo. Opaziti je bilo, da v velikih slučajih manjka na koncu sklepov potrdila, koliko plačuje dotični davka in ako je siromašen. To mora biti v vsakem sklepu, sicer gre nazaj v izpolnitev. Za to naj vsak izposluje osebno, da se bo njegov sklep, ako nima navedenega davka, takoj izpopolnil.

Tudi reduciranci vprašujejo kdaj bodo dobili nakazano. Imajo nove nadpregledne liste, alj sklepe o sprejemu obnov. Dotičnim pojasnjemo, da gre vsaka obnova v potrditev višjemu invalidskemu sodišču. Šele ko višje sodišče potrdi obnovo, potem sme okrajno sodišče izdati drug sklep, s katerim prizna pokojnino in potem jo je šele mogoče nakazati.

Mnogo prošelj prihaja na udruženje za intervencijo glede izplačila pokojnin. Po večini pa se izkaže, da še ni dospel sklep, ali da je isti pomanjkljiv. Vsak tovariš ali tovarišica naj se prej prepriča o nedostatkih doma pri pristojnem sodišču, predno se obrača za intervencijo pri računovodstvu. Računovodstvo izvrši itak, ako ne obstoja zadržka nakazilo kmalu.

Zapomniti si je pa treba, kar je glavno, da računovodstvo ne priznava pokojnin, ampak le sodišča. Poprej dokler sodišče ne prizna ni mogoče nobeno nakazilo. Tudi nima računovodstvo nič za odločati, koliko komu pripada, kdo je siromašen ali ne, tudi če se pošlje davčno potrdilo? Vse to je treba urediti najprej pri sodišču.

Ako bodo naši tovariši in tovarišice vpoštevali vse te podatke, bo lahko izostala marsikatera nepotrebna intervencija.

Uverenja za vožnjo so že došla od Središnega odbora. Onim Krajevnim odborom, ki so jih naročili in poslali sezname o prejšnji razdelitvi, so se že razposlala nova uverenja. Ako bi jih kak Krajevni odbor ne dobil, naj jih urgira. Pozivljamo pa Krajevne odbore, da imajo izkazati za leto 1926 izdane komade, ker še veliko takih izkazov manjka. Za to leto se bo izdalo le toliko komadov, kolikor so jih odbori izkazali za lani.

Občni zbor v Novem mestu je bil dne 16. I. t. l. pri udeležbi skoro $\frac{2}{3}$ članstva. Vodil ga je delegat iz Ljubljane tov. Dornik.

Predsednik tov. Tinta je povdarjal, da je bilo precej dela in težko, posebno glede prevedb. Tajnik se je spomnil med letom umrlih članov tov. Frančiča in Kramaršiča, konštataral, da ima organizacija še 139 rednih članov, v splošnem pa je detajlno razložil mnogo poslov, ki jih je odbor izvršil. Blagajna izkazuje 948 Din 53 p čistega. Po razrešitvi starega, je bil izvoljen nov odbor iz tovarišev: Knaflič, Lukman, Travižan, Adam, Koncilja, namestniki Učman, Pirc, Bartolj, nadzorni odbor Darovec, Prijatelj in Gregorčič, namestnika Žbogar in Pavlin.

Delegat tov. Dornik je obširno poročal o raznih invalidskih zadevah, ter bodril navzoče člane, da se poprimejo organizacije.

Velike Lašče. Občni zbor tukajšnjega krajevnega odbora se je vršil dne 30. t. m. ob precej slabi udeležbi članstva. Ob 9. uri je otvoril predsednik občni zbor, pozdravil navzoče člane, posebno delegata O. O. tov. Dornika, ki je bil izvoljen za predsednika občnega zbora. Po poročilu uprave in nadzorstva je izreklo članstvo staremu odboru absolutorij, nakar je sledila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili sledeči člani: Upravni odbor: Prijatelj, Debeljak, Praznik in Galien. Namestniki: Tiselj, Pengal in Petrič. Nadzorstvo: Mencin, Kobilca, Žužek. Namestniki: Adamič, Grandovec.

Delegat tov. Dornik je pojasnil nato članstvu vprašanja glede pokojnin, prevedbe, obnove postopanj in invalidske odkupnine, ter konštataral dejstvo, da se članstvo premalo zanima za organizacijo, ter jih je spodbujal k večji delavnosti in zanimanju za organizacijo. Ob pol 11. uri se je občni zbor zaključil.

Škofja Loka. Dne 9. I. ob 11. uri dopoldne se je vršil občni zbor K. O. v Škofji Loki. Predsednik tov. Ravnihar je otvoril občni zbor in poročal, da je odbor v tem letu težko deloval, ker sta bila predsednik in tajnik v zdravilišču na Golniku. Vkljub temu je bilo članstvo za božične praznike obdarovano z moko in nekateri revni člani so dobili klobuke, ki jih je darovala tovarna »Šešir« v Škofji Loki. Zato izražamo na tem mestu omenjeni

tvrdki zahvalo za velikodušno darilo v imenu vsega članstva. Blagajnik je poročal o stanju blagajne, ki izkazuje Din 1190.03. — Član nadzornega odbora tov. Zaletel je poročal o stanju knjig, ter predlagal staremu odboru absolutorij, ki je bil soglasno sprejet. Sledile so volitve novega odbora pri katerih so bili izvoljeni tov.: Kožuh, Ravnihar, Gašperšič, Sodnikar, Fojkar, Rozman Marija, Jurman, Rupar. Namestniki: Debeljak, Zakotnik in Pirc Marija. Nadzorni odbor: Zaletel, Šubic, Brtoncelj, namestniki: Jenko, Zevnik in Brenk.

Občni zbor v Ribnici. V Hrovači pri Ribnici se je vršil dne 30. I. t. l. 5. redni občni zbor Krajevnega odbora UVI, ki je bil z ozirom na oddaljenost članov zelo dobro obiskan. Tov. Škrabec je otvoril ob 10.30 zborovanje, pozdravil člane in došlega delegata O. O. tov. Moserja iz Ljubljane, ter prešel na dnevni red. Sledilo je poročilo o letnem delovanju uprave in nadzorstva, ter je bil podan absolutorij staremu odboru. Sledile so volitve novega odbora in je članstvo enoglasno zahtevalo naj ostane še nadalje stari odbor. Tov. Škrabec je bil naprošen, da ponovno prevzame predsedstvo. Tov. predsednik se je zahvalil za zaupanje članstva ter sprejel mesto predsednika, nakar je v lepem govoru povdarjal pomen močne organizacije. Delegat tov. Moser razjasnil je nato članstvu nekatera vprašanja in posameznim članom podajal pojasnila v raznih zadevah.

Beltinci. Občni zbor K. O. UVI v Beltincih se je vršil dne 30. I. t. l. ob 14. uri v Odrancih. Predsednik tov. Hajdinjak ga je otvoril s pozdravom, ter takoj podal besedo tajniku in blagajniku, ki sta poročala o delovanju organizacije v preteklem letu. Članstvo je z odobravanjem vzelo poročilo na znanje. Nato izreče občni zbor zaupnico in absolutorij staremu odboru, katerega obenem prosi, da ostane še nadalje na čelu organizacije. Tov. Hajdinjak je odklanjal ponovno izvolitev za predsednika, nakar se je izvolil za novega predsednika tov. Antolin in nekaj novih odbornikov. Po volitvah je tov. tajnik razjasnil članom in članicam prevedbo na novi zakon, ter nekaj drugih važnih točk invalidskega zakona, nakar se je zahvalil za udeležbo.

Gorje pri Bledu. Dne 2. februarja t. l. se je vršil redni občni zbor tukajšnje organizacije v prostorih osnovne šole. Občni zbor je vodil tov. Cundrič. Po poročilu uprave in nadzorstva je članstvo izreklo staremu odboru absolutorij, nakar so se vršile volitve novega odbora. Novi odbor se je sestavil sledeče: Predsednik: tov. Cundrič, odborniki: tov. Zajc, Peterman, Lipovec, Rožič. Namestniki: Slivnik, Pristov, Avsenek. Nadzorni odbor: Bregant, Vogeljinik, Ambrožič; namestnik Ferjan. Končno je predlagal tov. Zupan, da se tajniku za njegovo delo prizna primerna nagrada.

Druge novice.

Garibaldi na Kubi. Znani provokater Ricciotti Garibaldi, ki je izgnan iz Francije in se ga branijo sprejeti druge države, je dospel v Havano na otoku Kubi, kjer se je izkrcal.

Poletni čas v zapadnih državah. Anglija, Francija, Belgija in Holandija razpravljajo o istočasni uvedbi letošnjega poletnega časa.

Nasilnosti pri volitvah v Chicagu. Pri volitvi županov in občinskih zastopov je prišlo do burnih nemirov. 3000 stražnikov in detektivov je stražilo volilne lokale in so avtomobili s strojnimi patrulirali po ulicah. Pa vkljub temu so se godila nasilja.

Kralj Gustav v Vatikanu. Švedski kralj Gustav, ki se že par dni mudi v Rimu, se je odpeljal tudi v Vatikan, kjer ga je papež sprejel v daljši avdijenci.

Kitajci in Angleži. Kitajci so se jeli zavedati, da so tudi ljudje in narod. Zato hočejo otesti od sebe tlačanstvo evropskih držav. Državljanska vojna, ki divja na Kitajskem bo kitajski narod preporodila. Kantonska armada, to je armada kitajskih revolucionarjev zmaguje in stoji pred svetovnim mestom Šanghajem. Delavci v Šanghaju, 100.000 mož je stopilo v generalno stavko. Guverner Šanghaja pa vse propagatorje in voditelje obglavlja in je bilo že nad tisoč dijakov in drugih obglavljenih, kot strašilo drugim. Ali to ne pomaga nič. Šanghaj bo padel. Evropske velesile, posebno Anglija grdo gleda to osamosvojitve, a ne da se nič pomagati. Sicer ima tam bojne ladje in vojake, ali ideja je več kot samo surova sila. Tudi Mussolini bi rad nekaj igral na Kitajskem. Da pa čitatelji uvidijo, kako so Evropejci postopali napram Kitajcem, evo malega dokaza:

Po končani svetovni vojni so Angleži postavili v Hankovu ob reki Jangtse spomenik, ki naj bi simboliziral njihovo zmago v svetovni vojni. Kitajce je spomenik zelo bodel v oči in pred nekaj tedni so ga nalepili z žalnimi plakati. Ti plakati so izzvali pri Angležih divjo jezo. Seveda so se Kitajci revanžirali Angležem samo radi tega, ker je stvar sedaj aktualna in ker Angleži umetno podpihujejo sovraštvo proti Kitajcem v vrtovih, klubih in javnih parkih, kjer vise table z napisli: »Kitajcem in psom je vstop prepovedan.« Zato

pa dajejo Kitajci v izražanju svojih čustev prednost Rusom in razobešajo javno ne samo sovjetske embleme, marveč tudi slike Sunjatsena, Marxa in Lenina. Na ulicah današnje Kitajske vidiš slike, na katerih si podajata roke Rusija in Nova Kitajska, ter sliko, ki predstavlja Angleža zvezanega na tleh, Kitajec pa mu s sulico prebada srce.

Nikaragua — kolonija Zedinjenih držav. Država Nikaragua se je uklonila pred voljo (ki je tudi nasilje) Zedinjenih držav in bodo one prevzele trajen potekotor nad to srednjeameriško republiko. Gre se za petrolejske vrelce. In te hočejo kralji, ki so gospodarji v Zedinjenih državah.

Italijansko vojaštvo v Albaniji. Italijani so začeli graditi pristanišče v Draču. Hkrati se začne tudi gradba železnice iz Drača v Tiranu. Pri teh delih bodo zaposlene tudi štiri čete italijanskih pionirjev.

Katastrofalni viharji v Ameriki. 20. februarja so začeli na vsej vzhodni obali Zedinjenih držav divjati silni sneženi viharji, ki so samo v New Yorku zahtevali 12 človeških žrtv. Hkrati je nenadoma nastala 50 m visoka plima. Voda se je na mnogih krajih razlila nad kilometer daleč po pokrajini in podrla mnogo hiš.

Strahoviti potres v Hercegovini, Dalmaciji, Črnigori in Albaniji. 14. februarja t. l. je bil silen potres, center katerega je bil kraj Sloca v Hercegovini. Začel se je ob 4. uri 44 minut zjutraj. Nebo se je dvakrat naglo razsvetlilo, v Dubrovniku v Dalmaciji pa sta iz morja planila dva curka svetlobe. Potres je trajal 20 minut. Mnogo hiš je porušenih in poškodovanih. Z gor so se trgale cele skale in se valile v dolino. Človeške žrtve niso velike. Ljudstvo stanuje zunaj v šotorih. Potres se je pozneje še večkrat ponovil, a ne tako silno. Na Popovem polju se je celo pogreznil del rodovitne zemlje. Vzrok potresa je premikanje ogromnih plasti zemlje v tistem kraju.

Zdravje.

Trahom ali egiptovska bolezen. Domovina trahoma je Egipt, odkoder so ga vojaki v Napoleonovih vojskah zanesli v Evropo. Pri nas nastopa ta bolezen le v posameznih krajih naše države. Imenujemo jo tudi egiptovska očesna bolezen, ker je v Egiptu močno razširjena in je slepcev radi tega tamkaj veliko število. Povzročitelja trahoma ne poznamo. Vemo pa, da se nahaja v očesnem gnoju ter je nalezljivost tem večja, čim slabša je snaga v stanovanju in grša zanikrost prebivalcev. Zato se ta bolezen čudovito naglo širi v vojašnicah, sirotišnicah in kaznilnicah, ker je večja možnost prenašanja z osebe na osebo. Bolezen obstoji v solzenju in gnojenju očesa, ki traja mesece in leta, ako se ne zdravimo. Čestokrat vodi do popolne slepote. Zato je posevčati trahomu vso pozornost ter se pokoriti zdravniškim odredbam. Vsak pojav je naznaniti pristojni oblasti. Bolnik, ki boleha za nalezljivo očesno boleznijo, je nevaren svoji okolici, ker se mu oko gnoji in je gnoj glavni vir okužitve. Bolezen se prenaša tudi po obleki, perilu in posteljnini, po umazanih brisačah, umivalnih posodah in sploh po vsem, kar bolnik onesaži z gnojem ali solzami z bolnih oči. Varujmo se dotikanja njegovih rok ali pa se umijmo vselej, kadar smo se ga dotaknili. Umiti pa se moramo temeljito s kako razkuževalno tekočino. Tudi ne uporabljamo nobene bolnikove obleke, dokler ni razkužena. Osebo, ki boleha na trahomu, je najbolje spraviti v bolnico, kadar pa to iz katerikoli vzrokov ni mogoče, tedaj ga moramo osamiti tako, da ga denemo v posebno sobo, kamor sme le strežnik in zdravnik. Tukaj mora imeti svojo lastno opravo, n. pr. jedilno posodo in orodje, umivalno posodo, krpe, brisače itd. Vse to mu moramo sproti vestno razkuževati. Otroci, oboleni na tej bolezn, ne smejo hoditi v šolo. Razkuževanje med boleznijo obstoji v temeljitem snajenju vseh predmetov v bolnikovi bližini. Zelo uspešno rabimo razredčeni sanitol, v katerem namočimo perilo, posteljnino, krpe, robce in brisače. Vsako namakanje naj traja čez noč, šele drugi dan smemo predmete oprati. Lahko jih tudi prekuhamo v vrelem lugu. Vso važnost polagajmo na razkuževanje rok, krp, brisač in žepnih robcev, s katerimi briše bolnik gnojno tekočino. Končno razkužitev izvedemo po ozdravljenju bolnika ali po njegovem odhodu v bolnišnico. Očistite vse predmete v okolici, kjer se je nahajala bolna oseba. Tla oribamo z vrelo sodo ali z 3 do 5 odstotno Sanitolovo raztopino, sobo prebelimo ali pa jo razkužimo s formalinovim plinom, obleko, perilo in posteljnino prekuhamo v vreli sodi ali pa jo namočimo v razredčenem Sanitolu. Z njim obrišemo tudi pohištvo in druge lesene predmete, katerim mokrota ne škoduje. Trahom spada med bolezni s težkimi posledicami. Zdravljenje more pospešiti edino le zdravniška pomoč. Če bolnika zakrivamo, ga izpostavljamo nevarnosti, da oslepi.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov.

Odgovorni urednik: Stanko Tomc.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Zanjo odgovarja: France Štrukelj.

Krojaška delavnica

„Vzajemne pomoči v Ljubljani“

izdeluje obleke po najnovejših modah po zelo nizki ceni. Vojne žrtve imajo primeren pust. Prevzema tudi naročila za uniforme, damske plašče in razna konfekcijska dela.